

"BABEȘ-BOLYAI" UNIVERSITY OF CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL "POPULATION STUDIES AND MINORITY HISTORY"

THE EVOLUTION OF MOBILE CULTURAL HERITAGE CONSERVATION IN THE
MUSEUMS OF THE CURRENT ALBA COUNTY, BETWEEN 1918-1990
SUMMARY

SCIENTIFIC COORDINATOR:

Scientific researcher I Ph. D.: Tudor Sălăgean

DOCTORAL STUDENT:

Monica Druța

CLUJ-NAPOCA

2023

Keywords: conservation, heritage, mobile, museum, keeping, storage, microclimate, monitoring.

TABLE OF CONTENTS

Introduction	6
Chapter I. Mobile museum heritage from museums located on the territory of the current Alba County, between 1918-1947: establishment, quantitative evolution, method of organization within permanent exhibitions.....	37
I.1. An overview of the formation of the mobile museum heritage in several museums in Transylvania and the form in which it was arranged in the permanent exhibitions between 1918-1947.....	37
I.2. Museum of Natural Sciences from Aiud 1918-1947.....	45
I.3. Aiud History Museum 1918-1947.....	48
I.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1918-1947.....	52
I.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1918-1947.....	60
I.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comuna of Avram Iancu 1918-1947.....	83
Chapter II. Mobile museum heritage from museums located on the territory of the current Alba County, during 1948-1990: establishment, quantitative evolution, method of organization within permanent exhibitions.....	87
II.1. About the formation of the mobile museum patrimony, its numerical evolution and its organization within the permanent exhibitions in the museums of the current Alba county during 1948-1960.....	87
II.1.1. The political and ideological context that led to the formation of the mobile museum patrimony and its organization within the permanent exhibitions in the museums of the current Alba county during 1948-1960.....	87
II.1.2. Museum of Natural Sciences in Aiud 1948-1960.....	93
II.1.3. Aiud History Museum 1948-1960.....	98
II.1.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1948-1960.....	105
II.1.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1948-1960.....	112
II.1.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comuna of Avram Iancu 1948-1960.....	123
II.1.7. "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeş 1948-1960.....	124
II.1.8. Ethnographic Museum in Rimetea 1948-1960.....	130
II.1.9. "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupşa commune 1948-1960.....	135
II.2. About the formation of the mobile museum patrimony, its numerical evolution and its organization within the permanent exhibitions in the museums of the current Alba county during 1961-1970.....	138

II.2.1. The new political and ideological context that led to the formation of the mobile museum patrimony and its organization within the permanent exhibitions in the museums of the current Alba county during 1961-1970.....	138
II.2.2. Museum of Natural Sciences in Aiud 1961-1970.....	141
II.2.3. Aiud History Museum 1961-1970.....	145
II.2.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1961-1970.....	149
II.2.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1961-1970.....	152
II.2.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comune of Avram Iancu 1961-1970.....	156
II.2.7. "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeş 1961-1970.....	161
II.2.8. Ethnographic Museum in Rimetea 1961-1970.....	170
II.2.9. "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupşa commune 1961-1970.....	174
II.3. About the formation of the mobile museum patrimony, its numerical evolution and its organization within the permanent exhibitions in the museums of the current Alba county during 1971-1990.....	177
II.3.1. The new political and ideological context that led to the formation of the mobile museum patrimony and its organization in the permanent exhibitions in the museums of the current Alba county during 1971-1990.....	177
II.3.2. Museum of Natural Sciences in Aiud 1971-1990.....	181
II.3.3. Aiud History Museum 1971-1990.....	184
II.3.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1971-1990.....	189
II.3.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1971-1990.....	195
II.3.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comune of Avram Iancu 1971-1990.....	202
II.3.7. "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeş 1971-1990.....	205
II.3.8. Ethnographic Museum in Rimetea 1971-1990.....	208
II.3.9. "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupşa commune 1971-1990.....	211
Chapter III. Conservation of the mobile museum patrimony in the museums of Alba county in the time interval 1918-1954.....	212
III.1. About the conservation of the Romanian mobile museum patrimony at the end of the 19th century and the first half of the 20th century.....	212
III.2. Museum of Natural Sciences in Aiud 1918-1954.....	224
III.3. Aiud History Museum 1918-1954.....	229
III.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1918-1954.....	231
III.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1918-1954.....	236

III.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comune of Avram Iancu 1918-1954.....	243
III.7. "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeş 1918-1954.....	244
III.8. Ethnographic Museum in Rimetea 1918-1954.....	245
Chapter IV. Conservation of the mobile museum patrimony in the museums of Alba county in the time interval 1955-1973.....	246
IV.1. About the conservation of the Romanian mobile museum patrimony in the time interval 1955-1973.....	246
IV.2. Museum of Natural Sciences in Aiud 1955-1973.....	263
IV.3. Aiud History Museum 1955-1973.....	273
IV.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1955-1973.....	286
IV.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1955-1973.....	290
IV.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comune of Avram Iancu 1955-1973.....	296
IV.7. "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeş 1955-1973.....	299
IV.8. Ethnographic Museum in Rimetea 1955-1973.....	308
IV.9. "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupşa commune 1955-1973.....	319
Chapter V. Conservation of the mobile museum patrimony in the museums of Alba county in the time interval 1974-1990.....	322
V.1. About the conservation of the Romanian mobile museum patrimony in the time interval 1974-1990.....	322
V.2. Museum of Natural Sciences in Aiud 1974-1990.....	334
V.3. Aiud History Museum 1974-1990.....	345
V.4. "Augustin Bunea" History Museum in Blaj 1974-1990.....	358
V.5. National Museum of the Union in Alba Iulia 1974-1990.....	360
V.6. "Avram Iancu" Memorial Museum, from the comune of Avram Iancu 1974-1990.....	391
V.7. "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeş 1974-1990.....	393
V.8. Ethnographic Museum in Rimetea 1974-1990.....	400
V.9. "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupşa commune 1974-1990.....	412
Conclusions.....	413
Bibliography.....	424
Annexes.....	443-462

Our paper aims to present chronologically the path of the mobile museum heritage conservation activity within eight museum institutions in Alba County during the period between 1918-1990, the specialists involved in carrying out this activity and the state of conservation of this heritage, all in direct relation to the main legislative initiatives underlying the conservation of the Romanian mobile museum heritage. Also, within our scientific approach, we cannot talk about the activity of preserving the mobile museum heritage, as long as we do not know this heritage, we do not know its history of formation, its numerical increases and how to capitalize in permanent exhibitions. Thus, in order to clarify these aspects in the time frame chosen in our work, we also made an overview of how to form and grow the mobile museum heritage of the eight museum institutions, as well as the manner of its exposure in permanent exhibitions.

Regarding our scientific approach, we specify from the very beginning that we do not want to exhaust scientifically, theoretically and practically such a vast field as the conservation of mobile museum heritage, but we intend to bring it to the attention of the public, to make it visible, thus opening it for future scientific endeavors.

During the period of time chosen by us in the current Alba County, a county established on the occasion of the new territorial administrative reform of Romania in 1968 (reform given by *Law no. 2 of February 16, 1968 on the administrative organization of the territory of the Socialist Republic of Romania*), there were and still are today eight museum institutions, which we will research chronologically starting from the year of establishment of their patrimony, namely: The Museum of Natural Sciences in Aiud, the History Museum in Aiud, the "Augustin Bunea" History Museum in Blaj, the National Union Museum from Alba Iulia, the "Avram Iancu" Memorial Museum in Avram Iancu commune, the "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeș, the Ethnographic Museum in Rimetea, and the "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupșa commune.

The methodology used in our scientific research on studying the primary and secondary research sources identified and on analyzing, in some cases, quite narrowly, three interviews conducted with several people who, throughout their professional career, influenced the destinies of three museum institutions studied by us. The primary research sources used by us are the documents identified and used from the archives of museum institutions (Archive of the History Museum of Aiud, Archive of the Museum of Natural Sciences in Aiud, Archive of the "Augustin Bunea" History Museum in Blaj, Archive of the National Museum of the Union in Alba Iulia, Archive of the "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeș and Archive of the Ethnographic Museum in Rimetea) and national archives (Alba County Directorate of National Archives). Within the archives of museum institutions, files containing "activity reports" and "work plans"

(also called "reports"), files with official documents containing addresses from higher forums, minutes drawn up following controls of these forums, various requests, related official answers, etc. were studied. and the O. J. P. C. N. Alba Fund. The following funds were studied from the Alba County Directorate of the National Archives: Alba County School Inspectorate Fund (1919-1991), Câmpeni District Popular Council Fund, Culture and Art Committee and "Sf. Vasile cel Mare" Blaj High School for Boys Fund. In the process of identifying these archives we also encountered problems, it is about not finding the archives of two museum institutions. This happened in the case of the "Avram Iancu" Memorial Museum in Avram Iancu commune and the "Pamfil Albu" Ethnographic Museum in Lupșa commune. We hope that in the near future we will be able to identify these archives and thus give back to the scientific environment in the field new information about the activity of conservation of mobile museum heritage carried out within these museum institutions.

The secondary research sources are the anthological scientific works for Romanian museology and museography published on different dates, the scientific researches that treated the path and history of the heritage of the institutions chosen by us and which capitalized on a part of this mobile museum heritage, other scientific papers that presented the conservation activity carried out by specialists from these institutions and scientific papers that researched the conservation activity from Romanian museums, which studied the degradation factors affecting museum objects, the concept of conservation, documentation within this activity, etc. In various situations, we have also used information taken from the online environment, such as the content of laws, information on some substances used to control biological pests or data on the world history of conservation activity.

The three interviews wanted to bring more information within the activity of conservation of mobile museum heritage, to provide details on how this activity was organized, how it was carried out, if there were influences in the field, if innovative methods were approached, etc.

Internally, our research consists of five main chapters that are divided into secondary subchapters, which are sometimes also divided into several subpoints to which are added the Introduction, Conclusions, Bibliography and Appendices.

The first two chapters (Chapter 1. **Mobile museum heritage from museums located on the territory of the current Alba County, between 1918-1947: establishment, quantitative evolution, method of organization within permanent exhibitions** and Chapter 2. **Mobile museum heritage from museums located on the territory of the current Alba County, during 1948-1990: establishment, quantitative evolution, method of organization within permanent exhibitions**) are identical in name, but different in terms of the interval chosen for presentation. The division into the two time frames was chosen taking into account the political and ideological

changes that occurred in 1918, 1947 and 1990. It is about the union of Transylvania with Romania, followed by the abdication of King Mihai, by the proclamation of the Romanian People's Republic and the fall of the communist regime.

Internally, the first chapter consists of six subchapters. The six subchapters begin with the first subchapter in which we presented the formation and display of the mobile museum heritage from several museum institutions in Transylvania during the period mentioned in the title of the first chapter. The choice of museums presented in this subchapter was not random, but was based on two reasons. The first reason is that in the bibliography related to the history and activity of these museum institutions we have identified details about the activity of preserving their museum heritage. And a second reason that determined their choice is given by the influence that their teams of specialists, the true pioneers of the field, exerted on the way of forming the heritage of some of the museums in our research area and on the manner of conceiving and arranging their permanent exhibitions. And a second reason that determined their choice is given by the influence that their teams of specialists, the true pioneers of the field, exerted on the way of forming the heritage of some of the museums in our research area and on the manner of conceiving and arranging their permanent exhibitions. In the other five subchapters, a chronological presentation of how their heritage was formed and where we identified information was prepared for each museum institution researched by us in Alba County (related to the following museums: Museum of Natural Sciences Aiud, History Museum Aiud, "Augustin Bunea" History Museum, National Museum of the Union in Alba Iulia and "Avram Iancu" Memorial Museum) and a description of the permanent exhibitions.

The second chapter consists of three main subchapters divided into three different time frames: 1948-1960, 1961-1970, 1971-1990. Each main subchapter has nine subpoints, which presented how the patrimony of the eight museum institutions grew and was formed and how the political factor influenced the growth of the heritage of museums in Alba County. We also exposed how the same political factor took over museum institutions and metamorphosed them through the dictated and imposed way (through official documents and legislative provisions) of arranging permanent exhibitions into perfect tools for manipulating the masses. In the final year of our research (1990), after the abrogation of all existing legislative provisions in the field of museums, from the permanent exhibitions of museums, everything reminiscent of the old regime and the Ceausescu couple was excluded.

The third chapter is called the **Conservation of the mobile museum heritage in the museums of Alba county in the period 1918-1954**. Internally this chapter consists of eight subchapters in which we first presented (in the first subchapter) in a general form the legislative provisions that regulated the status of the activity of conservation of the mobile museum patrimony

and the museum conservatory. Also to get a clear picture of how it was perceived, presented and carried out the activity of conservation of the mobile museum patrimony, an incursion was undertaken in the scientific bibliography of the Romanian museology and museography of the period. In the other seven subchapters it was written, based on archive documentation, a chronological presentation of the activity of conservation of the mobile museum patrimony carried out in seven museums of Alba county (it is about the National Museum of the Union from Alba Iulia, the "Augustin Bunea" History Museum in Blaj, Museum of Natural Sciences in Aiud, Museum of History in Aiud, "Avram Iancu" Memorial Museum from Avram Iancu commune, Ethnographic Museum in Rimetea, "Ioan Raica" Municipal Museum from Sebeş), the actions undertaken within it were identified, who was the museum staff responsible for the smooth running, how the heritage deposits within these museum institutions were organized, as they were seen in the early twentieth century and in the first half and if conservation activities took place in permanent exhibitions.

The next chapter, the fourth issue entitled **Conservation of the mobile museum heritage in the museums of Alba County in the period 1955-1973**, consists of nine subchapters. In the first subchapter we presented for the beginning the legislative provisions regarding the conservation of the mobile museum patrimony within the laws that approached the activity of the museum institutions and we also exposed the way in which the activity of conservation was treated in Romanian scientific environments. Later in the eight subchapters we again chronologically exhibited the conservation activity carried out within the eight museum institutions the research by us from Alba county, highlighting what actions were taken within him, who was the staff responsible for his conduct, and how he was involved in the organization of permanent exhibitions and deposits of the institution, all in direct relation to the main legislative provisions of the period that regulated the museum activity and implicitly to the conservation of the mobile museum patrimony.

Chapter five entitled **Preservation of the Mobile Museum Heritage of Alba County Museums in the period 1974-1990** is the last chapter of our work. It is organized internally from nine subchapters. In the first subchapter were presented again in a general way the main legislative provisions that treated the activity of conservation of the museum patrimony and the way in which the scientific environment of the Romanian museology and museography researched conservation activity. And within the other eight subchapters we described chronologically, within the fixed time interval, the conservation activity within eight museum institutions researched by us in Alba County, highlighting what actions this activity included, who was the museum staff responsible for its development, how it was involved in the organization of permanent exhibitions and warehouses, all in direct relation to the main legislative provisions that regulated its activity.

Through our scientific approach we managed to present chronologically since the 1920 the state of conservation of three museum collections (of Bethlen Gymnasium in Aiud, of the Romanian Greek-Catholic High School in Blaj and of the Union Museum in Alba Iulia), what actions this activity included and who was the staff responsible for its development. At the end of the 1930 we identified the existence of the occupation of conservator within the staff employed by the National Museum of the Union in Alba Iulia, and in the 1940 in the same museum institution the presence of constant concerns about building a conservation laboratory and restoring it and equipping it with the necessary logistics and staff. The inspirational models in this approach were the Museum of Commission, Museum of Archaeology in Cluj, etc.

Since the beginning of the 1950, conservation activity has been identified as a clear occupation within museum activity, which included actions of preparing museum objects in chemicals, actions of "dedusting" and "washing" them with "chemicals", all carried out in order to preserve, prepare and maintain the mobile museum heritage.

The custodians of the collections (at the "Augustin Bunea" History Museum in Blaj), the preparator, the laboratory, the caretaker (in the case of the History Museum in Aiud), the laboratory together with the work team of the museum, or by herself (in the case of the Museum of Natural Sciences in Aiud), the laboratory of the Historical Monuments Commissions, the seasonal staff (in the case of the National Museum of the Union in Alba Iulia) and the director helped by the collective work of the museum (in the case of the Ethnographic Museum of Rimetea).

We also believe that after the above-mentioned year (1950) within the activity of conservation of mobile museum heritage, the influence of the Soviet school of conservation and restoration was felt. We have information that in Cluj Napoca within the Ethnographic Museum of Transylvania in 1951 (three years before the official appearance of a first work from the Soviet bibliography in the Romanian museum environment), Professor M. V. Farmakovski's book "Conservation and restoration of museum collections" was translated. Thus, at least for the museums in Cluj Region, we believe that Soviet influence has already taken place.

From 1951 until 1954, the activity of conservation of the mobile museum heritage within the studied museums, was very few visible in the documents, regarding the reporting of the activity or its planning, only at the "Augustin Bunea" History Museum in Blaj, at the Museum of Natural Sciences in Aiud, the History Museum in Aiud and at the Ethnographic Museum in Rimetea, and his statement was made in the context of operations of "preparation" of museum objects, their "treatment" and "cleaning" with chemicals. In 1954, the first Soviet conservation and restoration manual written by professor M. V. Farmakovski and entitled "Conservation and restoration of museum collections", the aforementioned work, officially entered through the Romanian state (Ministry of Culture) in the scientific museum environment.

In the next period of time fixed in our research, 1955-1973, the activity of conservation of the mobile museum heritage researched by us in the chosen museum institutions received new directions of activity, fully feeling the influences produced by the imposed Soviet bibliography and some legislative provisions in the museum field. This materialized by broadening its area of activity, but only in the case of five museums out of the eight studied, such as the Museum of Natural Sciences in Aiud, where starting with 1955, in addition to treating museum objects with various chemicals, the study of the state of conservation and the action of blocking windows to remove degradation produced by light appeared. Since 1960, at the National Museum of the Union in Alba Iulia, the concern of arranging warehouses is mentioned. At the History Museum of Aiud, in the fourth quarter of 1955, appeared the joining of the conservation activity with the arrangement of heritage deposits. Since 1961, within the "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeș, besides the usual conservation activity, but separately from it, has been recorded the existence of activities carried out in order to ensure an environment conducive to preservation (we mention the existence of ventilation and sanitation campaigns, all carried out in order to preserve the museum heritage in good conditions). At the Ethnographic Museum of Rimetea in 1961, apart from the conservation activity, the desire to build a museum warehouse appeared. In the other museum institutions, the conservation activity included further actions of "disinfection" with chemicals of spaces and exhibits and placement of chemicals near them with the role of preventing biological attacks.

But the presence of museum warehouses and the existence of window protection against light-destroying actions identified in our research can also be attributed to the appearance of legislative provisions of the period, the first appeared in 1955 and was entitled *Rules of procedure of the Scientific Commission of Museums, Historical and Artistic Monuments*, the second is from 1960, it was for Cluj Region and included an Action Plan drafted by the Education and Culture Section of the Popular Council of the Region and the last one is from 1963 and is called the *Action Plan on improving and developing the activity of scientific museums* of the Council of Cultural Establishments attached to the State Committee of Culture and Art, in whose texts the activity of conservation of mobile museum heritage included, besides "preparation and naturalization" activities, liability regarding the arrangement of museum deposits, periodic verification of the state of heritage conservation, ensuring "air conditioning", fire prevention measures and the existence of "conservation works" within laboratories and "restoration workshops".

In the late 1960 and early 1970 conservation activity already included the usual actions of "treatment", "conservation", "disinfection", "change of liquid" preservative, deratization of premises, periodic ventilation, etc. Now the conservation work has been carried out by the director, museum guide, museum manager, museographer, preparer, supervisor, assistant, restorer and

caretaker. In 1968, within the National Museum of the Union in Alba Iulia, the position of conservator appeared in the nomenclature of functions of the institution, but the position was not filled. It was also identified the presence of specializations within the mentioned staff, so in 1956 at the "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeș, also in 1956 at the History Museum in Aiud, and in 1969 at the Museum of Natural Sciences in Aiud. Also during this period, we identified the existence, within the way of carrying out the conservation activity, of the guidelines coming from other institutions of similar profile or profile (we reproduce their names identically with their mention in the documents of the researched museum archives: the Ethnographic Museum of Transylvania, the Museum of History and Archaeology of the Institute of History and Philosophy of the R. P. R. Academy in Cluj Napoca, Institute of History in Cluj, Museum of Archaeology in Cluj, Restoration-Conservation Laboratory of the Institute of History and Archaeology Cluj, Regional Museum Deva, etc.) and, of course, the presence of scientific documentation of mobile museum heritage conservation activity among museum staff. A beneficial role in this activity was played by the appearance around the 1960 of a series of practical and theoretical studies in the field of museum heritage conservation, which were elaborated by a specialized staff. Certainly, within museum institutions there was a careful concern in the field, given that in museum libraries there were and still are copies of the Museum Review, the Museum and Monuments Review, etc. Since the 60's of the twentieth century, scientific information has appeared regarding the state of conservation of the mobile museum heritage, provided by museum staff, details being identified in the case of the National Museum of the Union in Alba Iulia, of the "Ioan Raica" Municipal Museum in Sebeș, of the "Augustin Bunea" History Museum in Blaj and the Museum of Natural Sciences in Aiud.

In the last chosen period of time, (between 1974-1990) changes in the content and perception of the conservation activity within the researched museum,s were produced by the legislative framework in the field of museum and conservation of mobile museum heritage, by the appearance of a series of scientific works in these fields and by the appearance of specialized museum staff within the staff employed by museum institutions. Of the legal provisions that treated and influenced the conservation activity during the period, we now mention only three that we believe had a more consistent influence. These are *Law no. 63 of October 30, 1974 on the protection of the national cultural heritage of the Socialist Republic of Romania*, *the Program of measures regarding the norms for the preservation and conservation of cultural property on the territory of Alba County* and *the Rules on the protection and conservation of cultural, artistic, technical, scientific assets that are part of the national movable cultural heritage of the Socialist Republic of Romania*, elaborated by the Council of Socialist Culture and Education. The three legislative provisions led to the establishment of a body at county level (it is about the emergence

of the County Office of National Cultural Heritage of Alba County, which had a general conservatory) role in monitoring and guiding the conservation activity of the national cultural heritage, led to the specialization and broadening of the actions carried out within the conservation activity, at the appearance of specialized personnel (the appearance of conservatives) and its constant presence of conservation activity in the reporting and planning documents of the activity carried out within the museum institutions. Punctually, a specialization of the conservation activity within the studied museum institutions, we identified starting with 1976 at the National Museum of the Union in Alba Iulia, when the post "museum conservator" was occupied by a specialist. Thus the museum conservator studied the microclimate in the museum's heritage deposits, supervised the performance of the museum's sanitation actions, verified the maintenance of the cleanliness in the museum spaces, participated in the arrangement of heritage deposits, corrected microclimatic anomalies, eliminated defective displays of museum objects, participated in the organization of traveling exhibitions, supervised the filming actions carried out inside the institution, etc. A specialization of the activity of conservation of the mobile museum patrimony in the case of the other studied museum institutions, we identified at the History Museum in Aiud, at the Ethnographic Museum in Rimetea and at the "Avram Iancu" Memorial Museum. Within these three museums, the conservation activity included temperature monitoring actions, the degree of humidity in the halls of the permanent exhibition and the deposits for the undertaking of measures to eliminate the values entered outside the permitted limits, the desire to form a database with information about conservation status of the patrimony by ordering the Conservation Sheet and its Annex in a standardized form, checks on the state of conservation of the patrimony, etc. This specialization of the conservation activity within these three museums was due to the presence in the museum staff of the conservative position. We also believe that an important role in the perception and development of the conservation activity was played by the specializations of the museum staff researched by us in this field of activity. Thus, in the period 1973-1990, the staff from: National Museum of the Union in Alba Iulia (Toma Goronea and Corina Oargă) and the "Avram Iancu" Memorial Museum from Avram Iancu commune (Viorica Trifuț).

The other institutions were not mentioned within the time period set above, because they either did not mention the conservation activity in the researched files, or have carried out the conservation activity which has retained the already known direction ("disinfectations", "conservative liquid change", chemical placement with a protective role against biological attacks, arrangement of heritage deposits, etc.).

Of the three legislative provisions listed above, which dealt with the conservation of the mobile museum heritage, we believe that the definition for the space of Alba county was the *Program of measures regarding the norms of preservation and conservation of cultural goods on*

the territory of Alba county, document identified in 1979. He gave a concrete direction to the activity of preserving the mobile museum patrimony of the county and thus assigned clear actions towards the development. Thus, starting with 1979, the actions undertaken within the conservation activity carried out in the studied museum institutions included the following actions: taking measures to maximize the use of storage spaces by applying actions of "typing" museum objects, drawing up a prior design of storage, scientific and practical research in the field to identify new techniques for displaying museum objects, careful verification of the state of heritage conservation, withdrawal from warehouses and permanent exhibition of museum objects requiring restoration actions, imposing monitoring of the museum microclimate in these spaces as the main weapon in combating degradation, etc. There were also problematic situations at museum heritage in the period after the development of this program which were sometimes not resolved positively because some of its requirements were not met. Thus, we mention in this sense the lack of the instrumentation necessary for the monitoring of the microclimate, although there were countless requests in this regard in the case of the "Ioan Raica" Municipal Museum from Sebeş and the Ethnographic Museum from Rimetea. Or the existence of active attacks on biological pests on which teams at the level of O. P. C. N. Alba specially created did not act even if there were continuous requests, or insufficient action, in the case of the Ethnographic Museum in Rimetea and the "Ioan Raica" Municipal Museum from Sebeş.

A significant change in the perception and reporting of the conservation activity also produced the *Norms on the protection and conservation of cultural-artistic, technical goods, scientific that are part of the mobile national cultural heritage of the Socialist Republic of Romania*, elaborated by the Council of Culture and Socialist Education. Even if they did not treat as a whole all the museum objects in the mobile museum patrimony but only a small category, their existence was mentioned in the museum institutions researched as a purpose of undertaking conservation actions, so their content was studied and applied for all mobile museum heritage. I encountered this at the National Museum of the Union in Alba Iulia (1981), at the Museum of History in Aiud (1983) and the Museum of Natural Sciences in Aiud (1983).

At the end of 1989, the activity of preserving the of the museum objects within, of the eight museum institutions studied, was a specialized branch of the museum activity that went through all the imposed, suggested stages, promoted and disseminated in the field, thus managing with small exceptions to ensure the preservation over time of a large and representative cultural heritage for the historical past of Alba county.

Regarding the course of conservation activity in 1990, the information identified by us in the archive research was reduced. In principle, most of the data identified for this year was made in the rows "activity plans" written in 1989. They have already maintained the direction of activity

they had in previous years. The concrete information identified from 1990 highlighted the fact that in the context of the events that happened at the end of 1989, the new government requested the assessment where the destruction of assets was imposed, without taking into account the tracing of tasks regarding the activity of conservation of the mobile museum patrimony. This state of affairs was perpetuated in 1990 when the new country leadership repealed all existing legislative framework in the field until 1989 leaving the mobile museum heritage thus without a protection system.

But we believe that in the activity of preserving the mobile museum patrimony of the eight institutions researched, things did not stagnate but have already followed the existing direction, proof in this sense are the scientific works elaborated in the field, the scientific and practical activities that took place.

Bibliography

I. Sources:

A. Unpublished archival documents:

1. Arhiva Muzeului Științele Naturii Aiud Dosare: 1/1951, 1/1952, 1/1953, 1/1954, 1/1955, 4/1955, 1/1956, 3/1956, 1/1957, 3/1957, 1/1958, 2/1958-1959, 1/1960, 2/1961, 1/1962, 2/1962, 1/1963, 2/1963, 1/1964, 2/1964, 1/1965, 4/1965, 1/1966, 2/1966, 9/1966, 3/1967, 4/1967, 1/1968 Planuri și rapoarte, 1/1968 Acte diverse 1968, 2/1968, 6/1968, 1/1969, 1/1970, 5/1970, 1/1971, 2/1971, 4/1971, 5/1971, 1/1973, 1/1974, 2/1975, 3/1975, 1/1976, 1/1977, 2/1977, 1/1978, 1/1979, 2/1979, 3/1979, 1/1980, 2/1980, 2/1981, 3/1981, 2/1982, 7/1982, 2/1983, 1/1984, 2/1984, 3/1984, 2/1984, 3/1985, 1/1985, 12/1985, 1/1986, 1/1986, Dare de seamă statistică, Activitatea muzeelor pe anul 1986, 3/1986, 1/1987, 3/1987, 4/1987, 3/1988, 1/1989, 2/1989, 3/1989, 3/1990-1993, 2/1990.
2. Arhiva Muzeului de Istorie Aiud
Dosare: 1/1951, 1/1952, 1/1953, 1/1955, 1/1956, 1/1957, dos. I, II, III, Corespondență oficială și Planuri de muncă, Planuri de muncă și Rapoarte de activitate, Facturi-Inventare, 1/1957, 3/1958, 1/1959, 3/1959, 2/1960, 7/1961, 1/1962, 1/1963, 2/1963, 4/1964, 1/1965 58/I Acte referitoare la reparații, întreținerea instituției anii 1965-1970, etc., 1/1965, 2/1965, 3/1965, 4/1965 112/I, 3/1965, 19/1965, 82/I Tematici de expoziții, Rapoarte de organizare, pliante, p.v. anii 1965-1971, 1973-1974, 1976, 1977, 1980, 1982, 6/1965-81 Materiale referitoare la colecția muzeului pe anii 1965, 1972, 1974-1978, 3/1970, 2/1971, 3/1971, 3/1971, 3/1976, 42/III, 42/II, 3/1979, 2/1980 112/II, 3/1981, 6/1981, 5/1981-1985, 4/1985, 4/1986-1988, 6/1986-1987, 42/V, 7/1986-1988, 1/1989-1990, 5/1989-1994, 3/1989, 2/1990-1992.
3. Arhiva Muzeului de Istorie „Augustin Bunea” Blaj
Dosare: Nr. 1 Corespondență pe anul 1951, Planuri de muncă și rapoarte de activitate 1951-1975, Nr. 2 Corespondență pe anul 1952, Corespondență 1953-1960, Corespondență 1963, Rapoarte 1976-1990, Planuri de muncă și rapoarte de activitate 1976-1989, Corespondențe, Adese primite la muzeu și date de muzeu 1968-1971, Planuri de muncă și rapoarte de activitate 1975-1989, Corespondență 1981, Corespondență 1982.
4. Arhiva Muzeului Național al Unirii Alba Iulia
Dosare: 3/1938, 4/1938, 10/1939, II, 1/1940, 4/1940, 5/1940, 5/1941, 7/1941, 1/1942, V/1942, 9/1942, V, IX/1943 Salarii, Activitate, Cercetării, Consiliul de Conducere 1943, III, I, Ministerul Culturii Naționale 1943, III, V, Activitate, Cercetării, Consiliul de Conducere 1943, V/1944,

IV/1945, Consiliul de Conducere 1945, VII Întreținerea localului 1946, VII Localul 1947, Corespondență-copii pe luna Februarie 1949, 10 din 1949 Inventariere, Ordine și Dispoziții, Registru Procese verbale ale Colectivului de muncă al muzeului pentru restructurarea Muzeului Regional Alba Iulia 1949, 10 din 1949 Inventariere, Ordine și Dispoziții, 2 Buget propriu, Rapoarte despre muzeu și altele 1951-1955, Rapoarte pe anul 1954, Salarii II 1954, VI, dos. III 1954 Activitate, 1955 dos. cu Rapoarte VI, Nr. III 1955 Activitate, III 1956 Activitate, Nr. V 1956 Personal, 2/1957, 3/1957, 5/1959, 2/1960, 7/1960, 11/1960, 3/1961, 1/1962, 1/1963, 4/1964, 7/1965, 2/1966, 1/1967, 2/1967, 4/1967, 1/1968, 13/1969, 5/1969, 11/1970, 19/1970, 15/1971, 7/1972, 11/1972, 12/1972, 12/1974, 3/1975, 13/1976, 3/1977, 5/1978, 6/1978, 7/1980, 8/1980, 1/1982, 4/1983, 11/1984, 8/1987, 2/1989, Dosar personal Corina Oargă.

5. Arhiva Muzeului Național al Unirii Alba Iulia, *Fond O.J.P.C.N. Alba*, Dosare: 1/1976, 2/1977, 3/1977, 3/1978, 4/1979, 1/1980, 1/1981, 3/1983, 4/1983, 3/1984, 5/1985, 1/1986.

6. Arhiva Municipal "Ioan Raica" Sebeș

Dosare: Intrate 1951-1956, Eșire 1951-1956, Planuri de muncă și Acte financiare 1957, Pentru eșiri 1957, Corespondență oficială pe anul 1959, Corespondență oficială pe anul 1960, Corespondență oficială pe anul 1961, Corespondență 1962, Corespondență 1963, Intrate-ieșite 1964, Corespondența pe anul 1965, Intrate-ieșite 1967, Corespondență 1968, Corespondență 1969, Corespondență 1970, Corespondență Muzeu Sebeș 1977, State de plată 1977-1979, Corespondență 1978, Corespondență pe anul 1979, Corespondență 1980, State de plată 1980-1982, Ieșiri 1981, Ieșiri 1982-1983, Ieșiri 1983, Ieșiri 1984, Ieșiri 1985, Ieșiri 1987, State de plată 1987-1990, Ieșiri 1988, Intrări-Ieșiri 1989.

7. Arhiva Muzeului Etnografic Rimetea

Dosare: Rapoarte de Activitate și Planuri de Muncă 1958-1965, Planuri de muncă și Rapoarte de activități 1965-1968, Planuri de muncă și Rapoarte de activitate 1968-1973, Planuri de muncă și Rapoarte de activitate 1974-1975, Planuri de muncă și Rapoarte de activitate 1976-1978, Nr. 2 Planuri de muncă și Rapoarte de activitate 1981-1995.

8. Direcția Județeană Alba a Arhivelor Naționale, *Fond Sfatul Popular Raion Câmpeni, Comitetul de Cultură și Artă, număr de inventar 744*: dosare: 4/1962, 16/1964, 22/1965, 25/1965, 46/1967, 39/1966, 46/1967.

9. Direcția Județeană Alba a Arhivelor Naționale, *Fond Inspectoratul Școlar al Județului Alba (1919-1991), număr de inventar 87*: Dosar 79/1950.

10. Direcția Județeană Alba a Arhivelor Naționale ale României, *Fond Liceul de Băieți „Sf. Vasile cel Mare” Blaj, număr de inventar 65*, Acte înregistrate, 758/1920, 527/1921, 1600/1925.

B. Periodicals:

1. *Anuarul Institutelor de învățământ greco-catolic din Blaj: Liceul de băieți, Liceului și Școala Primară de Fete, Școala Normală, Școala de Aplicație, Școala Învățăceilor de meserii și negustorii pe anul școlar 1922-1923*, Blaj, Tipografia Seminarului Teologic Greco-catolic, 1922.
2. *Analele Asociațiunii pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, Nr. II, martie-aprilie, 1905.
3. *Boabe de grâu*, Anul IV, 1933, nr. 7.
4. *Transilvania Revista Asociațiunii Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, Anul 55, Nr.10-11, oct.-nov. 1924.
5. *Buletinul Comisiei Științifice a Muzeelor și Monumentelor Istorice și Artistice*, I, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1958.

C. Interviews:

1. Interviu Viorica Trifuț, realizat în data de 27.04.2020.
2. Interviu Cornel Tatai-Baltă, realizat în data de 14.07.2023.
3. Interviu Monica Albu Rotaru, realizat în data de 10.08.2023.

II. Legislation:

1. „Legea numărul 803 pentru organizare muzeelor naționale”, publicată în *Regatul României Monitorul Oficial Parte I-a, Legi, Decrete, Jurnale ale Consiliului de Miniștri, Deciziuni Ministeriale, Comunicate, Anunțuri Judiciare (de interes general)*, Luni 18 octombrie 1946, pp. 11046-11052.
2. „Broșură Legea Nr. 63/1974, Legea Ocrotirii Patrimoniului Cultural Național al Republicii Socialiste România”, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, 1980, 47 p.
3. „Decret nr. 91 din 5 februarie 1990 privind înființarea și organizarea Comisiei naționale a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice”, Emitent C.F.S.N., publicat în Monitorul Oficial nr. 20 din 6 februarie 1990.
4. „Decret nr. 90 din 5 februarie 1990 privind înființarea și organizarea Comisiei muzeelor și colecțiilor”, Emitent Consiliul Frontului Salvării Naționale, publicat în Monitorul Oficial nr. 20 din 6 februarie 1990.

III. Books, studies, articles:

1. Albu, Pamfil, „Muzeul Comunal din Lupșa”, în *Probleme de Muzeografie*, Cluj, 1960, pp 11-28.
2. Albu, Pamfil, „Popas la Lupșa”, în *Revista Muzeelor*, Anul 1, Nr. 3, 1964, pp. 246-347.
3. Albu, Rotaru, Monica, „Muzeul Etnografic Lupșa”, în *Breviar. Muzeu, Colecții muzeale, Monumente și Situri arheologice, Monumente și Ansambluri de arhitectură, Monumente de for public-artă statuară. Monumente ale eroilor, Plăci memoriale și comemorative, Rezervații științifice și monumente ale naturii*, Alba Iulia, Inspectoratul pentru Cultură a Județului Alba, 1993, pp. 93-102.
4. Aldea, Ioan, Alexandru, Raica, Ioan, „Două monede bizantine descoperite la Sebeș, (r. Sebeș)”, în *Apulum*, VI, 1967, pp. 625-628.
5. Anghel, Gheorghe, „Trei tezaure monetare din secolul al XVII -lea, descoperite la Alba Iulia”, în *Apulum*, V, 1965, pp. 375-406.
6. Anghel, Gheorghe, Popescu, Stelian, „Muzeul Unirii din Alba Iulia-Reflectarea a Luptei Seculare a Poporului Român Pentru Unitate și Independență”, în *Revista de Istorie*, tom. 28, nr. 10, 1975, pp. 1583-1591.
7. Anghel, Călin, Drăghiță, Zevedei-Ioan, „Colecția de ceasuri a Muzeului Municipal ”Ion Raica” din Sebeș”, în *Apulum*, XLII, 2005, pp. 445-458.
8. Anghel, Călin, „Muzeu și colecții muzeale din județul Alba în primii ani ai regimului comunist”, în *Acta Musei Sabesiensis*, XI, 2019, pp. 461-486.
9. „Anuarul Institutelor de învățământ greco-catolic din Blaj: Liceul de băieți, Liceului și Școala Primară de Fete, Școala Normală, Școala de Aplicație, Școala Învățăceilor de meserii și negustorii pe anul școlar 1922-1923”, Blaj, Tipografia Seminarului Teologic Greco-catolic, 1922.
10. Ardos, Anna, Maria, Mirel, Maria, „Preocupări ale Muzeului Ardelean pentru conservarea și restaurarea bunurilor muzeale”, în *Acta Musei Napocensis*, XX, 1983, pp. 725-734.
11. Aricescu, Andrei, „Ocrotirea și valorificarea patrimoniului cultural-datorie științifică și cetățenească”, în *Revista Muzeelor și Monumentelor-Monumente Istorice și de Artă*, Anul XLVIII, nr. în TOM 2, 1979, pp. 3-9.
12. „Bazele muzeologiei sovietice”, București, Ministerul Culturii, 1957, 282 p.
13. Băluță, Cloșca, L., „Statui reprezentând pe Jupiter Tronans”, în *Apulum*, XVIII, 1980, pp. 101-106.
14. Berciu, Ion, Macrea Mihail, „Două tezaure de monete republicane romane din Dacia Superioară” în *Apulum*, I, 1939, pp. 110-202.
15. Berciu, Ion, „Depozitul de bronzuri dela Ighiel”, în *Apulum*, I, 1939-1942, pp. 24-38.

16. Berciu, Ion, „Scurtă dare de seamă pe anii 1942-1945” în *Apulum*, II, 1943, pp. 437-440.
17. Berciu, Ion, Popa, Alexandru, „Un depozit de obiecte hallstattiene de la Vințul de Jos”, în *Apulum*, V, 1965, pp. 51-70.
18. Berciu, Ioan, Popa, Alexandru, „Așezarea hallstattiană fortificată de la Drâmbar-Teleac”, *Apulum*, V, 1965, pp. 71-92.
19. Berciu, Ion, Popa, Alexandru, „Depozitele de bronzuri de la Zlatna și Aurel Vlaicu”, în *Apulum*, VI, 1967, pp. 73-84.
20. Berciu, Ion, Pavel, Viorica, Popa, Alexandru, „Tezaurul de la Tibru (II)”, în *Apulum*, XI, 1973, pp. 99-113.
21. Bernath-Doncuțiu, Andrea, „Ilustrarea, în context național, a conservării sibiene ca urmare a legiferărilor din anii 1974-1975 privind protejarea patrimoniului cultural”, în *Revista Muzeelor*, nr. 1/2020, pp. 159-179.
22. Boda, Gherghina, „Muzeele din Transilvania între 1817 și 1905”, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2018, 352 p.
23. Boda, Gherghina, „Perspective și interpretări ale muzeologiei și patrimoniului în secolele XX-XXI”, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2018, 200 p.
24. Borza, Alexandru, „Amintiri Despre Arheologul A. Cserni și Săpăturile de la Apulum”, Cluj, Tipografia Națională S.A., 1936, 20 p.
25. Bran, Delia, „45 de ani de conservare și restaurare în România-o privire în trecutul domeniului”, în *Revista Muzeelor*, 1/2020, pp. 152-159.
26. Bucur, Mirel, „Octavian C. Tăslăuanu-personalitate marcantă pentru istoria conservării și restaurării din România”, în *Cibinium*, XVI, 2016, pp. 263-270.
27. „Catalogul expoziției etnografice și istorice-culturale aranjate ca ocaziunea inaugurării Muzeului ”Asociațiunii” în Sibiu la 19 August-14 Sept. n. 1905”, în *Analele Asociațiunii pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, Nr. II, martie-aprilie, 1905, pp. 17-30.
28. Ciobanu, Radu, „Cecilia Cuțercu Storck: Cartea de Aur a Serbărilor Unirii din anul 1929”, în *Apulum*, XXIV, 1987, pp. 341-345.
29. Ciura, Alexandru, „Amintiri despre Avram Iancu”, în *Transilvania*, Anul 53, Nov.-Dec. 1922, nr. 11-12, pp. 726-729.
30. Coza, Mihaela, „Catalogul medaliilor și monedelor jubiliare din Muzeul de Istorie Aiud (I)”, în *Acta Musei Napocensis*, XXV-XXVI/2, 1999, pp. 279-303.
31. Cristea, Marius, „Sabia prefectului revoluționar Nicolae Solomon”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 180-181.
32. Curelea, Dragoș, L., Curelea, Daniela, „Despre înființarea și evoluția Muzeului Asociațiunii Astra din Sibiu (1905-1950)”, în *Muzeul Național*, XXXII, 2020, pp. 91-102.

33. Dan, Dorin, Ovidiu, „Lăzi de breaslă, alte lăzi și case de bani din Sebeș”, în *Apulum*, XXII, 1985, pp. 197-202.
34. Dan, Dorin, Ovidiu, „Un tipar sigilar inedit în colecțiile Muzeului Sebeș”, în *Apulum*, XXVII, 1990-1993, pp. 325-326.
35. Dărămuș, Gheorghe, „Ion Berciu și Muzeul din Sebeș”, în *Acta Musei Sabensiensis*, I, 2009, pp. 389-399.
36. „Din activitatea Muzeului Unirii pe anul 1978”, în *Apulum*, XVII, 1979, pp. 701-703.
37. Drăghiță, Zevedei-Ioan, „Protejarea patrimoniului cultural național în Județul Alba (1918-1948)” în *Patrimonium Apulense*, II, 2002, pp. 282-309.
38. Drăghiță, Zevedei-Ioan, „Evoluția structurală a Muzeului Unirii din Alba Iulia în deceniul patru al secolului trecut”, în *Patrimonium Apulense*, III, 2003, pp. 282-320.
39. Drăghiță, Zevedei-Ioan, Anghel, Călin, „Din activitatea muzeistică a lui Enea Zefleanu: proiectul de reorganizare a secției arheologice a ”Muzeului Unirii” (1937)”, în *Patrimonium Apulense*, IV, 2004, pp. 418-425.
40. Drăghiță, Zevedei-Ioan, „Reorganizarea Muzeului Gimnazial din Blaj după decembrie 1918: opțiuni, aspirații, mijloace”, în *Reconstituiri istorice Idei, Cuvinte, Reprezentări, Omagiu profesorului Iacob Mârza*”, Alba Iulia, Editura Aeternitas, 2006, pp. 407-417.
41. Drăghiță, Zevedei-Ioan, „Muzeul și patrimoniul cultural la Blaj (1848-1918), între educație și identitate națională”, Alba Iulia, Editura Altip, 2007, 323 p.
42. Drăghiță, Zevedei-Ioan, „De la colecție la muzeu în societatea transilvăneană (secolul al XIX-lea). O privire subiectivă”, în *Apulum*, XLVII, 2010, pp. 369-382.
43. Drăghiță, Zevedei-Ioan, „Atitudine și acțiune în folosul patrimoniului cultural-național din ținutul Mureș reflectate în documente de arhivă (14 august 1938-21 septembrie 1940)”, în *Acta Musei Sabensiensis*, 6, Sebeș, 2014, pp. 631-637.
44. Druța, Monica, „Prevederi legale din anul 1979 referitoare la conservarea bunurilor bibliofile din patrimoniul cultural național identificate în cadrul unui plan de măsuri elaborat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste”, în *Apulum*, LIX, 2022, pp. 379-385.
45. Dunăre, N., „Materiale etnografice la Muzeul Avram Iancu”, în *Probleme de muzeografie*, Cluj-Napoca, 1957, pp. 144-150.
46. Economu, Constantin, H., „Alba Iulia Itinerar turistic”, Alba Iulia, Tipografia Alba, 1939, 80 p.
47. Farmakovski, M., V., „Conservare și restaurarea colecțiilor de muzeu”, București, Ministerul Culturii, 1954, 138 p.
48. Ferenczi, I., „Săpături arheologice de la Ciumbud (Raionul Aiud)”, în *Probleme de muzeografie*, Cluj, 1960, pp. 230-250.

49. Ferenczi, I. „Cimitirul „scitic" de la Ciumbrud (Partea I)”, în *Acta Musei Napocensis*, II, 1965, pp. 77-104.
50. Florescu, Radu, „Formarea și perfecționarea muzeografilor în România”, în *Revista Muzeelor*, nr. 4, 1978, pp. 78-83.
51. Georgescu, Ramiro, „Physarum nutas person var. leucophaeum lister-un nou agent de biodeteriorare a bunurilor culturale”, în *Revista Muzeelor*, nr. 1, 1977, pp. 56-57.
52. Gheorghită, F., „Lumina în muzeele de artă”, în *Revista Muzeelor*, nr. 4, 1967, pp. 328-333.
53. Ghițu, Lidia, Takács, Matilda, Lörincz, Ladislau, „Muzeele aiudene la 175 de ani de la înființare”, în *Apulum*, X, 1972, pp. 863-869.
54. Greceanu, Radu, „Nicolae Iorga și Comisiunea Monumentelor Istorice”, în *Revista Muzeelor Și Monumentelor-Monumente Istorice Și De Artă, RMM-MIA*, Anul L, Nr. în Tom 2, 1981, pp. 3-10.
55. Hațegan, Lucia, „Cartea veche românească în biblioteca Muzeului Unirii din Alba Iulia (III)”, în *Apulum*, XIV, 1976, pp. 225-250.
56. Hațegan, Lucia, „Carte veche românească în Biblioteca Muzeului Unirii Alba Iulia (IV)”, în *Apulum*, XV, 1977, pp. 371-391.
57. Hațegan, Lucia, Lupan, Doina, „Cartea veche românească în Biblioteca Muzeului Unirii din Alba Iulia V”, în *Apulum*, XVII, 1979, pp. 385-440.
58. Hațegan, Lucia, „Manuscrise de proveniență locală în biblioteca Muzeului Unirii Alba Iulia (Manuscrisele lui Nicolae Munteanu)”, în *Apulum*, XX, 1982, pp. 257-267.
59. Hațegan, Lucia, „Cărți populare din secolele XVIII-XIX în biblioteca Muzeului Unirii”, în *Apulum*, XXI, 1983, pp. 279-285.
60. Herța, Ana, „Muzeul de Științele Naturii Aiud”, în *Breviar. Muzeu. Colecții muzeale. Monumente și situri arheologice. Monumente și ansambluri de arhitectură. Monumente de for public-artă statuară. Monumente ale eroilor. Plăci memoriale și comemorative*, Alba Iulia, Inspectoratul pentru Cultură a Județului Alba, 1993, pp. 41-51.
61. Hopârtean, Doina, „Preocupări etnografice la Muzeul din Alba Iulia (1907-1968)”, în *Apulum*, XXXVII, 2000, pp. 368-373.
62. Iași, P., Constantinescu, „Respect față de-monumentele istorice”, în *Buletinul Comisiei Științifice a Muzeelor și Monumentelor Istorice și Artistice*, I, 1958, Editura Academiei Republicii Populare Române, pp. 13-20.
63. Idiceanu, Dorina, „Forme de degradare specifice și cauzele producerii lor la pictura în tempera, pe panou de lemn”, în *Revista Muzeelor*, nr. 3, 1989, pp. 30-38.
64. Ilie, Cornel, Constantin, „Regimul comunist și muzeele de istorie din România”, București, Editura Dobrogea, 2013, 367 p.

65. Ilie, Cornel, Constantin, „Pașoptism în ... comunism”, în *Însemn de biruință. La 190 de ani de la nașterea lui Avram Iancu (1824-1872). Patrimoniul muzeal în slujba regăsirii istoriei*, Alba Iulia, Editura Altip, 2014, pp. 137-151.
66. Ioniță, Maria, „A existat un Regulament de funcționare a primei instituții muzeale din București?”, în *Muzeul Național*, IX, București, 1997, pp. 7-11.
67. Ittu, Gudrul, Liane, „Muzeului Brukenthal în prima jumătate a secolului XX. De la modelul central european la ”Muzeul Național Săseșc”, în *Sargetia*, XXX, 2001-2002, pp. 789-794.
68. Iuga, Victoria, G., „Conservarea bunurilor muzeale”, în *Revista Muzeelor*, Anul V, nr. 2, 1968, pp. 154-156.
69. Janitsek, Andrei, „Restaurarea unui castron și a unei falere de argint”, în *Acta Musei Napocensis* XVII, 1980, pp. 649-651.
70. Județele patriei. Județul Alba. Monografie”, Editura Sport-Turism, 1980, București, 249 p.
71. Kós, Károly, „Conservare obiectelor etnografice acum o jumătate de secol în muzeele din Cluj”, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei*, 1957-1958, pp. 323-327.
72. Kós, K., „Muzeul comunal din Rimetea”, în *Probleme de Muzeografie*, Cluj-Napoca, Sfatul Popular al Regiunii Cluj. Secțiunea Învățământ și Cultură, 1960, pp. 29-39.
73. Leahu, Valeriu, „A. L. Tzigara-Samurcaș, muzeograf”, în *Muzeul Național*, I, 1974, pp. 173-181.
74. Luca, Sabin, Adrian, „Muzeul Brukenthal de la începuturi până în prezent. Căminul Baronului Samuel von Brukenthal”, în volum coordonat de Mariana Lazăr, *Artă-Istorie-Memorie-patrimoniul cultural național*, București, Editura Muzeului Național Cotroceni, 2021, pp. 491-504.
75. Lupan, Doina, „Cartea românească veche în colecția Muzeului Mixt Sebeș II. Catalog*”, în *Apulum*, XX, 1982, pp. 507-527.
76. Lupan, Doina, Hațegan, Lucia, „Carte veche românească în Muzeul Alba Iulia”, în *Apulum*, XII, 1974, pp. 359-394.
77. Lupan, Doina, Hațegan, Lucia, „Carte veche românească în Biblioteca Muzeului de Istorie Alba Iulia (II)”, în *Apulum*, XIII, 1975, pp. 353-372.
78. Lupu, Nicolae, Coroș, Monica, Maria, „Contribuția biologului Alexandru Borza la dezvoltarea patrimoniului Muzeului Municipal Ioan Raica din Sebeș”, în *Acta Musei Sabesiensis*, IX, 2017, pp. 473-489.
79. Manciulea, Ștefan, „Muzeul Blajului”, Blaj, Tipografia Seminarului, 1940, 30 p.
80. Mârza, Eva, Moga, Valer, „Muzeul Unirii din Alba Iulia. I. Tradiții muzeografice”, în *Apulum*, XXVII-XXX, 1990, pp. 417-442.
81. Mihailovskaia, A., L., „Organizarea și tehnica expoziției de muzeu”, București, Ministerul Culturii, 1954, 241 p.

82. Mihalcu, Mihail, „Cu privire la protecția anticorozivă a obiectelor de muzeu prin peliculizare”, în *Revista Muzeelor*, nr. 4, 1967, pp. 323-327.
83. Mihalcu, Mihail, „Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor istorice. Coroziune și Anticoroziune”, București, Editura Științifică, 1970, 308 p.
84. Mircea, Gabriela, „Statutul Societății de Istorie, Arheologie și Științe Naturale a Comitatului Alba de Jos (1910) și situația muzeului albaiulian, în lumina unui document din 1935-1936”, în *Apulum*, L, 2013, pp. 561-608.
85. Mircea, Gabriela, Dreghiciu, Doina, „Ierbariul lui Adalbert Cserni și flora din împrejurimile Alba Iuliei (1864-1909)”, Alba Iulia, Editura Altip, 2010, p. 30;
86. Mircea, Ionela, Simona, „În amintirea lui Avram Iancu”, în *Însemn de biruință. La 190 de ani de la nașterea lui Avram Iancu (1824-1872). Patrimoniu muzeal în slujba regăsirii istorie*, Alba Iulia, Editura Altip, 2014, pp. 107-125
87. Mircea, Ionela, Simona, „Cartea de Aur a Serbărilor Unirii”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 256-257.
88. Mitu, Melinda, „Activitatea muzeală din Cluj în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea”, în catalogul *Din colecțiile Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei/From the Collections of the National History Museum of Transylvania*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2017, pp. 5-10.
89. Moga, Valer, „Serbările unirii, Alba Iulia-20 mai 1929”, în *Apulum*, XXII, 1985, pp. 265-280.
90. Moga, Valer, „Astra și Societatea 1918-1930”, Editura Cognitiv, 2021, 584 p.
91. Moga, Vasile, „Noi monumente sculpturale descoperite la Apulum”, în *Apulum*, XII, 1974, pp. 591-599.
92. Moga, Vasile, „Monumente epigrafice și sculpturale descoperite la Apulum”, în *Apulum*, XV, 1977, pp. 235-242.
93. Moga, Vasile, „Vase din bronz descoperite la Apulum”, în *Apulum*, XXII, 1985, p. 71-75.
94. Moga, Vasile, Suci, Viorica, „O importanta descoperire monetara din secolul î.e.n. la Șibot (jud. Alba)”, în *Apulum*, XXV, 1989, pp. 161-169.
95. Moisa, Gabriel, „Cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu și muzeele de istorie în România anilor '80”, în *Crisia*, XLI, 2011, pp. 265-277.
96. Moldoveanu, Aurel, „Coroziunea obiectelor metalice și mijloace de apărare împotriva ei”, în *Revista Muzeelor*, Anul 1, 2, 1964, pp. 153-158.
97. Moldoveanu, Aurel, „O cerință majoră a activității de conservare încă nerezolvată: Fișa de sănătate a obiectului”, în *Revista Muzeelor*, nr. 5, 1976, pp. 36-40.
98. Moldoveanu, Aurel, „Realizări și perspective în domeniul ocrotirii patrimoniului cultural național mobil”, în *Revista Muzeelor*, nr. 4, 1978, pp. 70-77.

99. Moldoveanu, Aurel, „În sprijinul activității muzeale: „Norme privind ocrotirea și conservarea bunurilor cultural-artistice, tehnice, științifice care fac parte din patrimoniul cultural național mobil al Republicii Socialiste România”, în *Revista Muzeelor*, 1981, nr. 4, pp. 80-87.
100. Moldoveanu, Aurel, „Conservarea preventivă a bunurilor culturale”, Ediția a 2-a, București, Ministerul Culturii și Cultelor, Centrul pentru formare, educație permanentă și management în domeniul culturii, 2003, 408 p.
101. Muraru, Alexandru, „Revizionism și amnezie istorică. Actul de la 30 decembrie 1947 între falsificare și ignorare. Istorie, sinteze, manuale”, în *Polis*, 22, 2018, pp. 95-111.
102. Mureșan, Angela, „Tezaurul monetar din secolul al XVII-lea de la Blaj”, în *Apulum*, XV, 1977, pp. 693-703.
103. Mureșan, Angela, „Tezaurul monetar din secolul al XVII-lea de la Alba Iulia”, în *Apulum*, XVI, 1978, pp. 275-285.
104. Mureșan, Angela, „Tezaurul monetar feudal descoperit la Zlatna (sec. XVII)”, în *Apulum*, XXIV, 1987, pp. 237-245.
105. Mureșan, Angela, „Un tezaur monetar medieval descoperit la Alba Iulia, datând din sec. XVI-XVIII”, în *Apulum*, XXXI, 1994, pp. 263-269.
106. Mureșan, Angela, „Colecția ”Anton Triest”. Monedele medievale și moderne, aflate în patrimoniul Muzeului Național al Unirii Alba Iulia”, în *Apulum*, XXXII, 1995, pp. 279-294.
107. Mureșan, Angela, „Contribuții noi privind monedele medievale din sec. XV - XVIII descoperite pe teritoriul orașului Alba Iulia”, în *Apulum XXXV*, 1998, pp. 233-280.
108. M., F., „Depozitarea și conservarea scoarțelor”, în *Revista Muzeelor*, anul IV, nr. 4, 1967, pp. 391-392.
109. Nagy, Carol, „Himenopterele betilide-distruțătorii naturali ai dăunătorilor din muzee” în *Revista Muzeelor*, nr. 4, 1967, pp. 321-322.
110. Netea, V., „Un precursor al muzeografiei românești: Simion Mihail Mihalescu”, în *Revista muzeelor*, An 2, nr. 4/1965, pp. 316-317.
111. Nica-Badea, Delia, George, Niculescu, Măruțoiu, Constantin, „Salvgardarea obiectelor de patrimoniu cultural prin acțiuni de conservare preventivă și restaurare”, în *Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Litere și Științe Sociale*, Nr. 1/2013, pp. 1-23.
112. Nicolescu, Corina, „Conservarea și restaurarea operelor de artă în trecut”, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, XXXIX, nr. 3, 1970, pp. 37-41.
113. Nicolescu, Corina, „Muzeologie generală”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975, 195 p.
114. Nițulescu, Virgil, Ștefan, „Note privind legislația protejării patrimoniului cultural mobil din România, în perioada 1946-1989”, în *Muzeul Național*, XI, 1999, pp. 289-305.

115. Nițulescu, Virgil, Ștefan, „Legislație românească în perioada interbelică: protejarea patrimoniului cultural mobil”, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei, Parcul Etnografic Național "Romulus Vuia" 70 de ani, 1929-1999*, pp. 541-545.
116. Oargă, Corina, „Importanța controlului periodic al colecțiilor și al mediului ambiant în conservarea patrimoniului muzeal”, în *Apulum*, XXXIII, 1996, pp. 273-278.
117. Olea, Valer, Petru, Dumitran, Ana, „Din istoricul colecției muzeale “Sabin Olea”-Cib”, în *Apulum*, XXXVIII-2, 2001, pp. 299-328.
118. Opriș, Leonte, „Muzeul Unirii. Anuar I pe anii 1929-1930”, Alba Iulia, Tipografia și Librăria Alba Institut de Arte Grafice Alba Iulia, 1931, 66 p.
119. Opriș, Ioan, „Oficiile Pentru Patrimoniul Cultural Național organisme de mare importanță în politica de ocrotire a patrimoniului cultural”, în *Revista Muzeelor și Monumentelor-Monumente Istorice și de Artă*, Anul XLV, nr. în TOM 2, anul 1976, pp. 92-94.
120. Opriș, Ioan, „Despre evoluția conceptelor de conservare și restaurare a monumentelor istorice”, în *Revista Muzeelor și Monumentelor-Monumente Istorice și de Artă*, RMM-MIA, anul XIV, nr. în Tom 1, 1983, pp. 7-16.
121. Opriș, Ioan, „Ocrotirea patrimoniului cultural. Tradiții, Destin, Valoare”, București, Editura Meridiane, 1986, 243 p.
122. Opriș, Ioan, „Protejarea mărturiilor cultural-artistice din Transilvania și Banat după Marea Unire”, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988, 291 p.
123. Opriș, Ioan, „Starea de fapt și proiecte fezabile privind patrimoniul cultural național”, în *Revista Muzeelor*, nr. 2, 1993, pp. 3-10.
124. Opriș, Ioan, „Istoria muzeelor din România”, București, Editura Mouseion, 1994, 158 p.
125. Opriș, Ioan, „Transmuzeographia”, București, Editura Oscar Print, 2000, p. 616.
126. Opriș, Ioan, Bodea-Bonfert, Mihaela, Porumb, Marius, „Monumente istorice de pe Valea Arieșului”, București, Editura Oscar Print, 2001, 130 p.
127. Opriș, Ioan, „Muzeu și colecții din România”, București, Editura Enciclopedică, 2002, 380 p.
128. Opriș, Ioan, „Muzeu și colecții din România”, București, Editura ALCOR, 2015, 195 p.
129. Opriș, Ioan, „Coriolan Petranu (1893-1945)-primul muzeograf profesionist din Transilvania”, în *Crisia*, LI, Supliment nr. 1, 2021, pp. 509-521.
130. „Originea și întemeierea Museului scolastic din Blasiu”, în *Foaia pentru minte, Anima și Literatură*, nr. 3, 19 ianuarie 1860, pp. 17-19.
131. Ota, Radu, „Lupa Capitolina”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 68-69.
132. Pascu, Ștefan, „Muzeul Avram Iancu”, în *Probleme de muzeografie*, Cluj-Napoca, 1957, pp. 13-36.

133. Pavel, Viorica, „Tezaurul de monede romane imperiale descoperit la Alba Iulia în anul 1963”, în *Apulum*, XIV, 1976, pp. 73-97.
134. Pavel, Viorica, „Monede de aur romane imperiale și bizantine în colecțiile muzeului din Alba Iulia”, în *Apulum*, XV, 1977, pp. 663-670.
135. Pavel, Viorica, „Tezaurul monetar roman de la Șpring (județul Alba)”, în *Apulum*, XVI, 1978, pp. 91-101.
136. Pavel, Viorica, „Descoperiri monetare romane imperiale la Alba Iulia, între anii 1957-1980”, în *Apulum*, XIX, 1981, pp. 127-144.
137. Pernicek, Otilia, „Colecția de cămăși femeiești din secția etnografică a Muzeului Regional Alba Iulia”, în *Apulum*, V, 1965, pp. 495-509.
138. Petranu, Coriolan, „Muzeele din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, trecutul prezentul și administrarea lor”, București, Editura Cartea românească S.A., 1922, 227 p.
139. Petrescu, Angela, „Colecția de păsări a Muzeului Național de Istorie Naturală ”Grigore Antipa” din București (România). Istoric și perspective” în *Muzeul Olteniei Craiova. Oltenia. Studii și comunicări. Științele Naturii*, Vol. XXI / 2005, pp. 167-172.
140. Pioariu, Ioan, „O statueta a Fortunei descoperită la Apulum (Contribuție la cunoașterea răspândirii cultului zeiței în Dacia)”, în *Apulum*, XXVI, 1989, pp. 213-222.
141. Plenderleith, Harold, James, „The Conservation of Antiquities and Works of Art: Treatment, Repair and Restoration”, London, Oxford University Press, 1956.
142. Podgoreanu, Anca, Costache, Geta, „Alexandru Tzigara-Samurcaș Bibliografie adnotată 1872-1952”, Constanța, Ex Ponto, 2004, 306 p.
143. Popa, Alba, Delia, „Mobilier de depozitare și transport”, în *Revista Muzeelor*, nr. 6, 1982, pp. 39-48.
144. Popa, Alexandru, Berciu, Ion, „Câteva obiecte din bronz și argint de la Apulum”, în *Apulum*, XV, 1977, pp. 217-233.
145. Pop, Dariu, „Cronica muzeului. Spațiul arheologic al Potaissei și muzeul turdean”, în *Apulum*, II, 1943, pp. 428-431.
146. Popa, Ioan, Nicolae, „Viața unui om, istoria unui muzeu. Muzeul etnografic ”Pamfil Albu” de la Lupșa”, Cluj-Napoca, Editura Curs, 2019, 121 p.
147. Popa, Maria, Liana, Popa, Ioan, Nicolae, „Comoara de pe Arieș. Colecția de carte chirilică de la Muzeul Etnografic din Lupșa”, Cluj-Napoca, Editura Curs, 2017, 188 p.
148. Popescu, Stelian, Josan, Nicolae, „Muzeul de Istorie din Blaj”, în *Acta Musei Napocensis*, X, 1973, pp. 781-792.
149. Pop, Laura, Cristina, „Romulus Vuia. Contribuții monografice”, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2022, 309 p.

150. Pop, Ștefan, „Colegiul Sf. Sava”, în *Boabe de grâu*, Anul IV, 1933, nr. 7, pp. 386-419.
151. Popovăț, Petre, „Contribuții ale lui Alexandru Tzigara-Samurcaș în muzeografia etnografică”, în *Revista Muzeelor*, nr. 6, 1979, pp. 49-53.
152. Poptelecan, Xenia, Anton, Monica, Buzași, Ioan, „O copie inedită după ”Cartea românească de învățătură” a lui Varlaam (1643)”, în *Apulum*, XIX, 1981, pp. 207-211.
153. Radu, Dionisie, „Muzeul Regional Alba Iulia. Scurtă privire istorică”, în *Apulum*, VI, 1967, pp. 557-589.
154. „Raportul general prezentat de comitetul central al ”Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” asupra lucrărilor sale și a situației acestei instituțiuni în anul de gestiune 1923/4”, în *Transilvania Revista Asociațiunii Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, Anul 55, Nr.10-11, oct.-nov. 1924, pp. 387-411.
155. „Regulament de funcționare a Comisiei științifice a muzeelor, monumentelor istorice și artistice”, în *Buletinul Comisiei Științifice a Muzeelor și Monumentelor Istorice și Artistice*, I, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1958, pp. 284-296.
156. Roșu, Tudor, „Structuri administrative, demografice și economice”, în editori Vasile Moga, Gabriel Tiberiu Rustoiu, Județul Alba. Istorie, cultură și civilizație, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, 2015, pp. 215-224.
157. Roșu, Tudor, „Pagini ale istoriei Muzeului Albaiulian: 1888-2018”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 10-32.
158. Roșu, Tudor, „Ierbarul lui Adalbert Cserni”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 186-187.
159. Roșu, Tudor, „Cuvântarea lui Vasile Goldiș [susținută] la 1 Decembrie 1918”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 232-233.
160. Roșu, Tudor, „Documentele Unirii-primele 6 volume”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 234-235.
161. Rustoiu, Aurel, „Tezaurul dacic de argint de la Lupu, comuna Cergău, jud. Alba”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 60-61.
162. Rustoiu, Ioana, Cutean, Smaranda, „Din patrimoniul Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia: manuscrisele voluntarilor ardeleni”, în Petre Ugliș Delapecica, *Jurnal de război din anii 1914-1919*, Alba Iulia, Editura Altip, 2015, pp. 20-35.
163. Rustoiu, Ioana, „O scrisoare a lui Avram Iancu din noiembrie 1848”, în coordonator Tudor Roșu, *Muzeul Național al Unirii 130 de ani în 130 de piese*, Alba Iulia, Editura Altip, 2018, pp. 176-177.

164. Rustoiu, Ioana, „Ordinul Ferdinand I în colecțiile Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia”, în *Apulum*, LV, 2018, pp. 119-140.
165. Rusu, Octavian, Simu, Romul, „Raportul general al comitetului central al ”Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” asupra lucrărilor sale și a situației acestei instituțiuni în anul de gestiune 1922/3”, în *Transilvania*, Anul 54, August-Sep. 1923, nr. 8-9, pp. 299-345.
166. Sângeorzan, Viorica, Mureșan, Angela, Popa, Alexandru, „Monedele republicane din Colecția Al. Borza”, în *Apulum*, X, 1972, pp. 79-106.
167. „Serbătorirea memoriei lui Avram Iancu.-100 de ani dela nașterea lui”, în *Transilvania*, Anul 55, nr. 8-9, Aug.-Sep., 1924, pp. 281-344.
168. Smericinski Teodor, Tatai-Baltă, Cornel, „Din activitatea Tipografiei de la Blaj (1787-1821) reflectată de un material arhivistic”, în *Apulum*, XIX, 1981, pp. 239-258.
169. Stoia, Nicolae, Bârcă, Ana, „Biodeteriorarea în contextul conservării”, în *Revista Muzeelor*, nr. 4, 1972, pp. 303-305.
170. Suciu, Viorica, „Monede republicane din colecția Fehér”, în *Apulum*, XVI, 1978, pp. 103-118.
171. Suciu, Viorica, „Monede romane republicane din vechile colecții ale Muzeului Mixt Sebeș și Muzeului de Istorie Blaj”, în *Apulum*, XX, 1982, pp. 105-109.
172. Suciu, Viorica, „Tezaurul monetar roman descoperit la Medveș (Comuna Fărău, Județul Alba)”, în *Apulum*, XXVII-XXX, 1990-1993, pp. 189-207.
173. Stănică, Viorel, „Politici administrativ-teritoriale în România modernă și contemporană”, Cluj-Napoca, Accent, 2010.
174. Stugren, B., Cîmpeanu, L., „Tezaurul științific din Muzeul Raional de Științe Naturale Aiud”, în *Probleme de muzeografie*, Cluj, 1960, pp. 136-143.
175. Șerban, Ioan, „Lucrări ale pictorului Mișu Popp la Muzeul Unirii din Alba Iulia”, în *Apulum*, XIV, 1976, pp. 493-502.
176. Știrban, Alexandru, „Modalități de expunere a cărților vechi în expozițiile permanente și temporare”, în *Apulum*, XXXI, 1994, pp. 547-551.
177. Știrban, Sofia, Știrban, Alexandru, „Un program de conservare și restaurare a valorilor patrimoniale scrise. Direcții și perspective”, în *Apulum*, XXXIV, 1997, pp. 697-705.
178. Takács, Matilda, „Torquesul dacic de la Inuri (județul Alba)”, în *Apulum*, XX, 1982, pp. 93-97.
179. Takács, Matilda, Pavel, Viorica, „Monedele romane republicane din vechile colecții ale Muzeului de Istorie din Aiud”, în *Apulum*, XXVI, 1989, pp. 161-171.
180. Takács, Matilda, Vintilă, Maria, „Muzeul de Istorie Aiud în mărturii documentare (I)”, în *Apulum*, XXV, 1998, pp. 327-352.
181. Tatai, Cornel, „Unelte litice preistorice în colecțiile Muzeului din Blaj”, în *Apulum*, XI, 1973, pp. 693-702.

182. Tatai-Baltă, Cornel „Muzeul de Istorie Blaj”, în *Breviar. Muzeu, Colecții muzeale, Monumente și Situri arheologice, Monumente și Ansambluri de arhitectură, Monumente de for public-artă statuară. Monumente ale eroilor, Plăci memoriale și comemorative, Rezervații științifice și monumente ale naturii*, Alba Iulia, Inspectoratul pentru Cultură a Județului Alba, 1993, pp. 70-83.
183. Tatai-Baltă, Cornel „Din arta și cultura Blajului”, Alba Iulia, Editura Altip, 2000, 160 p.
184. Tatai, Ana, Tatai-Baltă, Cornel, „Anuarul Liceului de băieți greco-catolic din Blaj 1855-1945”, Alba Iulia, Editura Altip, 2017, 300 p.
185. Tăslăuanu, Octavian, C., „Muzeul ”Asociație”-Raport cetit în ședința Comitetului Central din 10 Martie 1910”, în *Transilvania Revista Asociațiunii Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, Anul XLI, Nr. I-II, Ianuarie-Aprilie, 1910, pp. 38-42.
186. Tăslăuanu, Octavian, C., „Muzeul Asociațiunii, Raportul secretarului Oct. C. Tăslăuanu”, în *Transilvania Revista Asociațiunii Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, nr. 4-5, Iulie-Octombrie, 1913, pp. 323-326.
187. Țanțăreanu, Alexandra, „Din activitatea social-culturală a Marelui Ban Mihalache Ghica”, în *Argesis, Studii și Comunicări*, seria Istorie, Tom XVI, 2007, pp. 279-287.
188. Theodorescu, Barbu, ”Manualul bibliotecarului”, București, Editura Casei Școalelor, 1939, 203 p.
189. Togan, Nic., Simu, Romul „Raportul general al comitetului central al ”Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” asupra lucrărilor sale și a situației acestei instituțiuni în anul 1921”, în *Transilvania*, Anul 53, Iulie-August, 1922, nr. 7-8, pp. 445-478.
190. Trifuț, Viorica, „Muzeul memorial Avram Iancu”, în *Breviar. Muzeu. Colecții muzeale. Monumente și situri arheologice. Monumente și ansambluri de arhitectură. Monumente de for public - artă statuară. Monumente ale eroilor. Plăci memoriale și comemorative*, Alba Iulia, Inspectoratul pentru Cultură a Județului Alba, 1993, pp. 63-69.
191. Tzigara-Samurcaș, Alexandru, „Muzeografie românească”, București, 1936, 420 p.
192. Tzigara-Samurcaș, Alexandru, „Muzeul neamului românesc. Ce a fost? ce este? ce ar trebui să fie?”, București, 1909, 102 p.
193. Tötszegi Tekla, „Valorizarea conținutului inscripțiilor de pe artefactele etnografice cu ajutorul surselor arhivistice. Cazul de mobilier pictat din Rimetea (jud. Alba)”, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei*, 6, 2012, pp. 34-45.
194. Ursu, Dragoș, „Alba Iulia si Muzeul Unirii in anii comunismului. Dialoguri cu Gheorghe Anghel”, Cluj-Napoca , Mega, 2021, 200 p.
195. Vasile, Alis, „Muzeul de la cabinet de curiozități, la instituționalizare. Evoluția reglementărilor legislative și administrative din domeniul muzeal”, București, Editura Pro Universitaria, 2022, 365 p.

196. Velimirovici, Felician, „Istorie și istorici în România comunistă (1948–1989)”, Cluj-Napoca , Editura Mega, 2015, 330 p.
197. Vlad, Ana, Maria, Ioanid, Ghiocel, „Microclimatul și cerințele conservării patrimoniului muzeistic: propunere de instalației de climatizare”, în *Revista Muzeelor și Monumentelor*, nr. 9-10, 1979, pp. 62-66.
198. Wolker, Wollman, „Ion Berciu (1904-1986)”, în *Apulum*, XLI, 2004, pp. 1-60.
199. Winkler, Iudita, „Tezaurul monetar din secolul III e.n. descoperit la Apulum în 1902”, în *Apulum*, IX, 1971, pp. 359-369.
200. Winkler, Iudita, Takács, Matilda, Păiuș, Gheorghe, „Săpături arheologice de la Cicău”, în *Acta Musei Napocensis*, XVI, 1979, pp. 465-479.

IV. Electronic Sources:

1. Băbușanu, Mihaela, In memoriam Aurel Moldoveanu – personalitate a muzeografiei românești, 2016, <http://mihaela-babusanu-amalanci.blogspot.com/2016/11/in-memori-am-aurel-moldoveanu.html> (accesat 07.07.2023).
2. Curriculum vitae Ioan Opriș, https://www.scoaladoctorala.valahia.ro/wp-content/uploads/2020/08/CV_prof.univ_.dr_.IoanOpris.pdf (accesat 31.08.2023).
3. „Date semnificative”, <https://www.iicmer.ro/calendar/> (accesat 15.06.2023).
4. „Decret nr. 591 din 17 decembrie 1955 pentru reglementarea contractelor privitoare la executarea lucrărilor de arta plastica, precum și achiziționarea de lucrări de arta plastica și de obiecte de muzeu”, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/101> (accesat 14.06.2023).
5. „Decretul nr. 472 din 20 decembrie 1971 privind Fondul Arhivistic Național al Republicii Socialiste România, publicat în B. Of. nr. 164/30 dec. 1971”, https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htm?act=text?id=1430 (accesat 26.03.2023).
6. „Decret nr. 90 din 5 februarie 1990 privind înființarea și organizarea Comisiei muzeelor și colecțiilor”, https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htm?act=text?id=11145 (accesat 15.06.2023).
7. „Dezinsecția (date generale, metode și mijloace de prevenire și combatere)”, (<http://medfam.ro/books/infectioase/dezinsectia.htm> (accesat 28.05.2023)).
8. Gilberg, Mark, „Friedrich Rathgen: the father of modern archaeological conservation”, <https://pdfcoffee.com/qdownload/gilberg-mark-friedrich-rathgen-the-father-of-modern-archaeological-conservation-pdf-free.html> (accesat 06.07.2023).

9. Mitrănescu, Elena, „Acțiunile de sanitație veterinară: decontaminarea, dezinfecția, deratizarea”, <https://www.edu-veterinar.ro/files/download/prezentari/bunastarea-animalelor/Actiunile-de-sanitatie-veterinara-decontaminarea-dezinsectia-deratizarea.pdf> (accesat 28.05.2023)
10. Muzeul municipal „Ioan Raica” Sebeș, <https://www.cclbsebes.ro/muzeul-municipal-ioan-raica-sebes/>.
11. Graham J. Holloway, and David B. Pinniger, „Anthrenus species (Coleoptera; Dermestidae) found in UK museums with special reference to A. museum Linnaeus, 1761, the museum beetle”, https://www.researchgate.net/figure/A-Anthrenus-museum-body-length-of-specimen-29mm-and-B-A-fuscus-body-length-of_fig1_340133175 (accesat 4.01.2023).
12. „Începuturile Muzeului de Istorie Naturală”, <https://brukenthalnaturale.wordpress.com/scurt-istoric/> (accesat 01.07.2023)
13. „Legea nr. 2 din 16 februarie 1968 privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România”, publicată în Buletinul Oficial nr. 17-18 din 17 februarie 1968, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/189> (accesat 10.07.2023)
14. „Legea nr. 2 din 16 februarie 1968 privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România”, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/189> (accesată în 06.07.2023).
15. Mitrănescu, Elena, „Acțiunile de sanitație veterinară: decontaminarea, dezinfecția, deratizarea”, <https://www.edu-veterinar.ro/files/download/prezentari/bunastarea-animalelor/Actiunile-de-sanitatie-veterinara-decontaminarea-dezinsectia-deratizarea.pdf> (accesat 28.05.2023).
16. „Muzeul Etnografic al Transilvaniei. Scurt istoric”, <https://www.muzeul-etnografic.ro/ro/scurt-istoric> (accesat 11.06.2023).
17. Muzeul Național de Antichități. Scurt istoric.”, <http://tezaure-medievale.cimec.ro/index.php/muzeul-national-de-antichitati-scurt-istoric> (accesat 16.06.2023).
18. Oddy, Andrew, „Harold Plenderleith and The Conservation of Antiquities and Works of Art”, https://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S2007-249X201100020001 (accesat 06.07.2023).
19. „O scurtă istorie a Muzeului de Istorie”, <https://mnit.ro/-/despre-mnit/cine-suntem/> (accesat în 11.06.2023).
20. „Peste 150 Ani De Activitate”, <https://www.mnit.ro/peste150-ani-de-activitate/> (accesat la data de 18.04.2023).
21. Popovici, Vavila „Scos/scoși de la naftalină”, <https://www.vavilapopovici.com/wp/scos-scosi-de-la-naftalina/> (accesat 28.05.2023).
22. „Resurse lingvistice pentru limba română”, <https://www.archeus.ro/lingvistica/CautareDex?query=ANALCID> (accesat 01.06.2023).

23. „Romania (member since 1960)”, <https://www.iccrom.org/about/overview/member-states/contributions/romania> (accesat 21.06.2023).
24. Stephens, John, „Nitrobenzen (C₆H₅NO₂): structură, proprietăți, utilizări, riscuri”, <https://ro.warbletoncouncil.org/nitrobenceno-2555> (accesat 25.07.2023).
25. „The Birth of the Scientific Study of Works of Art”, <https://www.artmarketstudies.org/conf-science-museology-and-connoisseurship-the-birth-of-the-scientific-study-of-works-of-art-museo-nacional-del-prado-madrid-27-29-sep-2023/> (accesat 06.07.2023)
26. The History of ICCROM”, <https://www.iccrom.org/about/overview/history> (accesat 21.06.2023).
27. „19 tablouri celebre s-au întors la Muzeul Brukenthal din Sibiu”, <https://romanioliberal.ro/special/19-tablouri-celebre-s-au-intors-la-muzeul-brukenthal-din-sibiu-29610/> (accesat 11.06.2023).